

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Martina Láníčka ve věci

navrhovatelů:

- a) Ing. A.R.
- b) Mgr. Š. R.
- c) P. M.
- d) Ing. P. T.
- e) Bc. J. K.
- f) M. K.
- g) Mgr. D. J. U.
- h) Ing. M. V.
- i) Bc. F. D.
- j) Z. Š.
- k) M.Č.
- l) V. V.
- m)Š. Z.

všichni zastoupeni advokátem Mgr. Milanem Čichoněm
sídlem kpt. Vajdy 3046/2, 700 30 Ostrava

za účasti:

- 1) Úřad Městského obvodu Ostrava-Jih
sídlem Horní 791/3, 700 30 Ostrava
- 2) LEČO - LEPŠÍ A ČISTÁ OSTRAVA
jednající volebním zmocněncem Ing. A. J.
- 3) Komunistická strana Čech a Moravy
jednající volebním zmocněncem M.P.
- 4) ANO 2011
jednající volebním zmocněncem R. V.

Shodu s prvopisem potvrzuje

5) Česká pirátská strana

jednající volebním zmocněncem V. M.

6) OSTRAVAK

jednající volebním zmocněncem M. K.

7) Občanská demokratická strana

jednající volebním zmocněncem M. F.

8) Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD)

jednající volebním zmocněncem Mgr. L. V.

o návrhu na neplatnost hlasování ve volbách do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava-Jih konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018

takto:

- I. Návrh se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatelé se společným návrhem doručeným Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) dne 18. 10. 2018 domáhali, aby krajský soud rozhodl o neplatnosti hlasování ve volbách do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava - Jih konaných ve dnech 5. a 6. 10. 2018. V návrhu uvedli několik důvodů, které mají podle jejich názoru za následek neplatnost hlasování, a to v první řadě smrt volebního kandidáta politického hnutí LEČO – LEPŠÍ A ČISTÁ OSTRAVA (dále též jen „hnutí LEČO“) M. U., ke které došlo dne 8. 8. 2018, tj. ještě před konáním voleb. Hnutí LEČO jej přesto ponechalo na kandidátní listině a ani občané nebyli o jeho úmrtí ve volebních místnostech informováni. Navrhovatelé se domnívají, že započítáním hlasů zemřelému kandidátovi došlo k porušení zákona číslo 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZO“). Navrhovatel a) dále poukázal na skutečnost, že se v období od 5. 9. 2018 do 5. 10. 2018 (tj. bezprostředně před volbami) přihlásilo nově k trvalému pobytu v obvodu Ostrava - Jih 212 osob z jiné obce nebo městského obvodu, mezi nimiž byl také kandidát hnutí LEČO (místostarosta městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz), přičemž si tyto osoby po změně trvalého pobytu vyzvedly hlasovací lístky. Navrhovatel a) má důvodné pochybnosti o tom, zda se tak nestalo účelově, jen z důvodu získání aktivního volebního práva v těchto volbách. Dále navrhovatelé poukázali na rozdíl ve výsledcích mezi hlasy pro jednotlivé volební strany ve volbách do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava-Jih a do Zastupitelstva Statutárního

Shodu s prvopisem potvrzuje

města Ostravy za situace, kdy volební strany kandidující v obou volbách (ČSSD, KDU-ČSL, ANO, LEČO, KSČM, ODS a Česká pirátská strana) měly méně hlasů, pokud byla jejich kandidátní listina umístěna na zadní straně hlasovacího lístku než ve druhých volbách, kdy se nacházeli na přední straně hlasovacích lístků. Z této skutečnosti navrhovatelé dovozují, že mohlo docházet k tomu, že při sčítání hlasů nebyly důsledně otáčeny hlasovací lístky. To byl mimo jiné případ volební strany Česká strana sociálně demokratická, jejíž kandidáti se ve volbách do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava – Jih nacházeli na zadní straně hlasovacích lístků a ve volbách do Zastupitelstva Statutárního města Ostrava na přední a ve volebním obvodu Ostrava – Jih získali ve volbách do Zastupitelstva Statutárního města Ostrava vyšší počet hlasů než ve volbách do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava – Jih (5,82 % x 4,9 %). Navrhovatelé dále poukázali na rozdíly ve volebních výsledcích uvedené volební strany v jednotlivých volebních okrscích, které činily v některých případech více než tři procentní body (okrsky 11004, 11006, 11010, 11015, 11028, 11035, 11045, 11067, 11071 a 11096) ve prospěch voleb do Zastupitelstva Statutárního města Ostravy. Navrhovatelé dále poukázali na skutečnost, že se ve volbách vyskytoval zvýšený počet neodevzdaných obálek (konkrétně 137 z celkového počtu 24 241), což rovněž svědčí o nesprávném postupu okrskových volebních komisí a je zde dále podezření, že docházelo ke „kupčení s hlasy“, které prověřuje Policie ČR. S ohledem na výše uvedené volební vady navrhovatelé navrhli opakování hlasování.

2. Úřad městského obvodu Ostrava - Jih coby volební orgán (dále jen „volební orgán“) předně namítl, že volebním orgánem by pro účely tohoto řízení měl být Magistrát města Ostravy. K návrhu pak uvedl, že se nedomnívá, že by došlo k hrubému ovlivnění výsledků hlasování. Vzhledem ke skutečnosti, že k úmrtí kandidáta uvedeného na kandidátní listině hnutí LEČO M. U. došlo dne 8. 8. 2018, nemohl registrační úřad v rámci přezkumu příslušné kandidátní listiny tuto skutečnost zjistit, neboť k úmrtí kandidáta došlo po uplynutí lhůty určené ZVZO k přezkoumání náležitostí kandidátní listiny a údajů o kandidátech na ní uvedených, a tato skutečnost ani volebnímu orgánu nebyla jinak známa. Volební orgán v tomto směru odkázal na usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 4. 2010, č. j. 22 A 28/2010-19. Dále volební orgán vyslovil názor, že okrskové volební komise jednaly v souladu se zákonem, pokud přihlížely i k hlasům odevzdaným pro kandidáta, který přede dnem konání voleb zemřel a na podporu tohoto názoru odkázal na usnesení Ústavního soudu ze dne 19. 5. 2015, sp. zn. III. ÚS 99/15. Volební orgán dále uvedl, že nelze spatřovat nezákonnost hlasování ve skutečnosti, že voliči nebyli o úmrtí kandidáta M. U. informováni. Rozsah vybavení volební místnosti stanoví taxativně § 31 ZVZO a § 24 odst. 5 ZVZO vymezuje rozsah informací předávaných volebním orgánem voličům, kdy se jedná toliko o informace vztahující se ke kandidátovi, který se vzdal kandidatury či byl odvolán, nikoliv který zemřel. Navrhovatelem Ing. A. R. tvrzené účelové změny trvalého pobytu v rámci městského obvodu Ostrava - Jih v období od 5. 9. 2018 do 5. 10. 2018 považuje volební orgán za bezpředmětné, neboť se jedná o zcela běžný rozsah změn trvalého pobytu na území městského obvodu Ostrava - Jih, který měl v seznamu voličů ke dni voleb zapsáno 84 399 voličů a změnu v počtu 212 voličů v průběhu měsíce předcházejícího volbám nelze považovat za účelovou, zvláště pak když daný údaj nevypovídá o počtu voličů, kteří se v daném časovém úseku z městského obvodu odstěhovali. K námitkám směřujícím k postupu okrskových volebních komisí volební orgán obecně uvedl, že členové okrskových volebních komisí byli informováni o

Shodu s prvopisem potvrzuje

postupech v průběhu voleb, byli upozorněni na oboustranný tisk hlasovacího lístku a rovněž proškoleni v souladu s § 9 odst. 2 písm. f) ZVZO Českým statistickým úřadem k systému zjišťování a zpracování výsledků voleb, a to zcela v souladu s pokyny Ministerstva vnitra.

3. Krajský soud po posouzení návrhu dospěl k závěru, že není důvodný. Ve věci rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 90 odst. 3 větou za středníkem zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).
4. Krajský soud se předně zabýval námitkou volebního orgánu, podle které má být pověřeným obecním úřadem „ve vztahu k Úřadu městského obvodu Ostrava – Jih Magistrát města Ostravy“. Tuto námitku považuje krajský soud za nedůvodnou. V rozhodovací praxi soudů ve volebních věcech je ustáleně zastáván takový výklad § 6 písm. e) a f) ZVZO, podle kterého volebním orgánem pro vyjmenovaná statutární města (Brno, Ostrava a Plzeň) je ve volbách do zastupitelstev těchto statutárních měst jejich magistrát a ve volbách do zastupitelstev městských obvodů a částí pak příslušný úřad městské části či obvodu. Byť lze připustit, že omezený jazykový výklad dotčených zákonných ustanovení není v tomto směru zcela jednoznačný, tak při použití ostatních výkladových metod, zejména výkladu účelového a systematického, nelze dospět k jinému závěru než výše uvedenému, o kterém navíc nejsou v praxi žádné pochybnosti. Proto také krajský soud nadále jednal v tomto řízení s Úřadem městského obvodu Ostrava-Jih přes jeho námitky jako s volebním orgánem.
5. Za klíčovou pro účely posouzení platnosti hlasování považuje krajský soud námitku úmrtí jednoho z registrovaných kandidátů přede dnem konání voleb. Pro tyto účely považuje krajský soud za osvědčené, že uvedený kandidát volební strany „LEČO - LEPŠÍ A ČISTÁ OSTRAVA“ zemřel dne 8. 8. 2018, tj. ještě před konáním voleb. Krajskému soudu je známo, že otázka posouzení platnosti voleb či hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí v situaci, kdy jeden ze zaregistrovaných kandidátů před konáním voleb zemřel, přesto zůstal uvedený na kandidátní listině a hlasovacích lístcích a byly mu započítány volební hlasy, již opakovaně posuzovaly krajské soudy a zaujaly rozdílné právní názory. Zatímco zdejší krajský soud v usnesení ze dne 10. 11. 2006, sp. zn. 22 Ca 415/2006 konstatoval a odůvodnil právní názor, podle kterého kandidát, který v důsledku úmrtí přestal splňovat podmínky volitelnosti, nemůže být zvolen členem zastupitelstva, proto při zjišťování výsledků voleb nemělo být přihlíženo k hlasům odevzdaným pro tohoto kandidáta a současně měl být snížen počet kandidátů příslušné kandidátní listiny. Dále uvedl, že pokud za této situace po přepočítání hlasů bylo zjištěno, že by se podstatně změnilы výsledky voleb, došlo k porušení ZVZO způsobem, který mohl ovlivnit výsledky hlasování a k jehož nápravě postačí jeho opakování. Oproti tomu Krajský soud v Ústí nad Labem v usnesení sp. zn. 40 A 18/2014, ze dne 10. 11. 2014 konstatoval a odůvodnil závěr, podle kterého v ustanoveních § 24 odst. 1 a 2 ZVZO „*nejdou obsaženy žádné podmínky, při jejichž splnění by k odvolání nebo vyškrtnutí kandidáta muselo dojít. Za dané situace tedy volební orgán nepochybil, když při zjišťování výsledků voleb do zastupitelstva obce přihlížel i k platným hlasům odevzdaným pro zesnulého kandidáta a ty pak započel do celkového počtu hlasů odevzdaných pro volební stranu, za níž kandidoval. Nepřihlížení k hlasům odevzdaným pro kandidáta, který po registraci kandidátní listiny volební strany, za níž kandidoval, přestal být volitelný do zastupitelstva obce, pak nelze dovodit ani analogickým použitím zmíněných ustanovení § 24 odst. 5 věty první a § 40 odst. 5 písm. d) volebního zákona, které se vztahují na případy vzdání se kandidatury nebo jejího odvolání. Pominutí hlasů odevzdaného pro*

Shodu s prvopisem potvrzuje

jednotlivého kandidáta totiž má vliv na celkový počet mandátů přidělených nejenom volební straně, za níž tento kandidát kandidoval, nýbrž i na počet mandátů získaných ostatními volebními stranami, takže ovlivňuje výsledky voleb do zastupitelstva obce. Navíc tyto volby se ve smyslu § 2 volebního zákona konají podle zásad poměrného zastoupení, takže u nich jde v první řadě o zjištění počtu mandátů přidělených volebním stranám a teprve v druhé řadě o přiřazení těchto mandátů jejich jednotlivým kandidátům. Navíc volební zákon oproti případům vzdání se kandidatury a jejího odvolání nestanoví registračnímu úřadu povinnost zajistit zveřejnění údaje o ztrátě volitelnosti určitého kandidáta ve všech volebních místnostech na území obce, nehledě na to, že by volební orgán vždy neměl možnost takový údaj zjistit. Konečně pak připuštění možnosti nezapočítat hlasy odevzdané pro kandidáta, který přestal být volitelný, by mohlo zpochybnit výsledky voleb i v těch případech, kdyby takový kandidát pozbýl volitelnosti těsně před volbami nebo v krajním případě i v den voleb. Takové důsledky však zákonodárce nepochybně nezamýšlel, což vyplývá i ze skutečnosti, že nepřiblížení k hlasům umožnil pouze v transparentních a nepochybnitelných případech, tedy u těch kandidátů, u nichž prohlášení o vzdání se kandidatury nebo její odvolání bylo učiněno písemně do 48 hodin před zahájením voleb a doručeno příslušnému registračnímu úřadu. Ze všech těchto důvodů nelze použít analogie či rozšiřujícího výkladu a za jejich pomoci rozšiřovat počet případů nepřiblížení k hlasům odevzdaným pro jednotlivé kandidáty oproti jejich taxativnímu výčtu zakotveného ve zmíněných ustanoveních volebního zákona. Proto soud ohledně této právní otázky zaujal odlišný názor oproti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 11. 2006, č.j. 22 Ca 411/2006-18, www.nssoud.cz, v němž možnost analogického použití ustanovení § 24 odst. 5 volebního zákona i na případ ztráty volitelnosti kandidáta po registraci kandidátní listiny připuštěna byla.“ V obou případech byla proti usnesení krajského soudu podána ústavní stížnost a ani jednomu případu neshledal Ústavní soud důvod k jejich zrušení (srov. usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 37/07, ze dne 31. 1. 2007 a sp. zn. III. ÚS 99/15, ze dne 19. 5. 2015). Ostravský krajský soud konstatuje, že dosud neshledal důvody odchýlit se od závěrů vyslovených v předchozím usnesení ze dne 10. 11. 2006, sp. zn. 22 Ca 415/2006 a také v tomto případě dospěl k závěru, že se s ohledem na úmrtí zaregistrovaného kandidáta může jednat o volební vadu, a je proto namíste nejprve ověřit, zda by při odečtení hlasů započítaných pro zesnulého kandidáta a snížení kandidátů na kandidátní listině došlo ke změně ve volebních výsledcích či nikoliv.

6. Při posuzování vlivu zjištěné volební vady na výsledky hlasování vyšel krajský soud z pravidel volební matematiky uvedených v § 45 ZVZO a z údajů o výsledcích voleb na webových stránkách Českého statistického úřadu (www.volby.cz). Z výsledků voleb vyplývá, že ve volbách do Zastupitelstva městského obvodu Ostrava – Jih kandidovalo 13 volebních stran, s následujícím volebním výsledkem: 1) Komunistická strana Čech a Moravy získala 99 290 hlasů (10,48 %), 2) DSSS a SSPD-SP získala 1 782 hlasů (0,48 %), 3) hnutí ANO 2011 získalo 309 044 hlasů (31,91 %), 4) hnutí LEČO - LEPŠÍ A ČISTÁ OSTRAVA získalo 85 048 hlasů (8,78 %), 5) hnutí BEZPEČNOST, ODPOVĚDNOST, SOLIDARITA získalo 3 689 hlasů (0,38 %), 6) Česká pirátská strana získala 93 701 hlasů (9,67 %), 7) hnutí Ostravak získalo 116 768 hlasů (12,05 %), 8) Občanská demokratická strana získala 84 825 hlasů (8,75 %), 9) hnutí Dobrá volba 2016 získalo 97 hlasů (0,15 %), 10) KDÚ – ČSL a nezávislí kandidáti získali 40 130 hlasů (4,14 %), 11) Česká strana sociálně demokratická získala 47 462 hlasů (4,90 %), 12) NEZÁVISLÍ získali 15 085 hlasů (1,55 %) a 13) hnutí Svoboda a přímá demokracie - Tomio Okamura (SPD) získalo 71 471 hlasů (7,38 %). V případě volebních výsledků hnutí LEČO krajský soud dále zjistil, že na

kandidátní listině tohoto hnutí bylo zaregistrováno 45 kandidátů, včetně zesnulého M. U., kterému bylo započítáno 1 839 hlasů, hranice pro změnu v pořadí kandidáta u tohoto hnutí činila 2 077,90 hlasů a do zastupitelstva se dostali 4 kandidáti uvedené strany s podíly o hodnotě 85 048 (kandidát na 1. místě kandidátní listiny s 2 321 hlasy), 42 524 (kandidát na 2. místě kandidátní listiny s 2 123 hlasy), 28 349 (kandidát na 7. místě kandidátní listiny s 2 114 hlasy) a 21 262 (kandidát na 3. místě kandidátní listiny s 2 017 hlasy). Kandidát na 6. místě kandidátní listiny získal sice 2 027 hlasů, což je více než poslední zvolený kandidát této volební strany, ale protože nedosáhl na tzv. preferenční hranici ve smyslu § 45 odst. 4 ZVZO (2 077,90 hlasů), při které dochází k postupu na přední místa, kandidáta na 3. místě kandidátní listiny nenahradil. Krajský soud dále zjistil, že nejvyšší hodnotu z těch podílů, které nestačily podle původních volebních výsledků ke zvolení do zastupitelstva (mezi volebními stranami, které překročily 5 % hranici pro zvolení do zastupitelstva stanovenou v § 45 odst. 1 ZVZO), má podíl s hodnotou 17 169,10.

7. Krajský soud následně volební straně LEČO - LEPŠÍ A ČISTÁ OSTRAVA odečetl hlasy započítané zesnulému kandidátovi (1 839), čímž se volební výsledek této strany snížil na 83 209 hlasů, procentní podíl by při zohlednění sníženého počtu hlasů a odečtení jednoho kandidáta z kandidátní listiny klesl na 8,42 % (volební strana tak nadále získala více než 5 % z celkového počtu hlasů ve smyslu § 45 odst. 1 ZVZO) a hranice pro změnu v pořadí kandidáta by se zvýšila na 2 080,10 hlasů. U volebních stran atakujících 5 % hranici by se procentní podíl zvýšil na 4,91 % (ČSSD) a 4,15 % (KDÚ – ČSL a nezávislí kandidáti), tj. ani tak by tyto strany na volební hranici pro vstup do zastupitelstva nedosáhly. U hnutí LEČO by se hodnota podílu 4. zvoleného kandidáta snížila na 20 802,30, nadále by však byla vyšší než nejvyšší hodnotový podíl z nezvolených míst (17 169,10). Z uvedeného plyne, že při odečtení hlasů pro zesnulého kandidáta by nedošlo ani ke změně v rozložení mandátů mezi volební strany, ani ke změně v obsazení 4 mandátů u hnutí LEČO. Přestože tedy krajský soud nadále zastává názor, že se v případě ponechání mrtvého kandidáta na kandidátní listině a hlasovacích lístcích jedná o volební vadu, navíc natolik zásadní, že je třeba zkoumat její důsledek na výsledek voleb a hlasování, a to i v řízení o jejich neplatnosti, ale v tomto případě nebyla shledána příčinná souvislost mezi uvedenou vadou a volebními výsledky, proto krajský soud shledal námitky navrhovatelů vybudované na smrti kandidáta hnutí LEČO jako nedostatečné ke zpochybnění výsledku voleb (hlasování). Pro úplnost krajský soud dodává, že další úvahy navrhovatelů o tom, kolik voličů dalo hlasy volební straně LEČO - LEPŠÍ A ČISTÁ OSTRAVA právě s ohledem na kandidáta U. a jak by asi voliči volili, pokud by o jeho úmrtí věděli, jsou již na úrovni spekulací, které - jak bude podrobněji rozvedeno níže - nemají ve volebním soudnictví místo. Stručně řečeno, podle závěru krajského soudu je nutné v případě úmrtí kandidáta před konáním voleb jím získané hlasy odečíst od celkového počtu hlasů připadajících příslušné volební straně (včetně snížení počtu kandidátů na příslušné kandidátní listině), nelze však již řešit, komu by voliči dali hlasy, pokud by o úmrtí kandidáta věděli.
8. Ve vztahu k ostatním námitkám krajský soud předesílá, že pro procesní úpravu volebního soudnictví a postup soudů v takovém řízení platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit přesvědčivé důkazy nebo alespoň zvlášť významné indicie k jejímu vyvrácení, je povinností toho, kdo volební pochybení namítá (viz nálezy Ústavního soudu ČR ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 3673/14). V nálezu ze dne 29. 1. 2007, sp. zn. IV. ÚS 787/06 Ústavní soud uzavřel, že možnost příčinné souvislosti mezi volební vadou a složením zastupitelského sboru je třeba v řízení řádně prokázat; volební

Shodu s prvopisem potvrzuje

soud se nemůže zabývat důvodností pouhých domněnek, nepodložených žádnými konkrétními skutečnostmi. Volební soudnictví je založeno na ochraně mandátu a porušení zákona musí být nutně pro úspěšnost volebního návrhu zjištěno a prokázáno. Avšak ani pak nelze dovozovat, že by každé porušení zákona muselo nutně vést k tak závažným důsledkům jako je nezvolení voleného zastupitelského orgánu. Je proto třeba zkoumat, do jaké míry mělo (mohlo mít) porušení zákona vliv na výsledek hlasování. Přitom je třeba mít na paměti, že intenzita uvedené nezákonnosti musí v konkrétním případě dosahovat takového stupně, že je možno se důvodně domnívat, že pokud by k takovému jednání nedošlo, bylo by rozložení mandátu v zastupitelském sboru jiné (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2004, č. j. Vol 6/2004-12).

9. V posuzované věci návrh neobsahuje tak významné konkrétní skutečnosti, při kterých by bylo na místě uvažovat o neplatnosti voleb či hlasování, ale ani o rozsáhlejším dokazování ze strany krajského soudu. V této souvislosti krajský soud zdůrazňuje, že funkce soudu v rámci soudního přezkumu voleb nemůže být vykládána tak široce, že v konečném důsledku by jeho práce měla nahrazovat či doplňovat činnost volebních orgánů, dokonce až ve smyslu přepočítávání všech hlasovacích lístků na základě pouhé spekulativně formulované námitky.
10. Ve vztahu k námitce ohledně přihlášení 212 osob k trvalému pobytu v městském obvodu Ostrava – Jih bezprostředně před volbami, včetně blíže neurčeného místostarosty městského obvodu Moravská Ostrava, se z návrhu nepodává žádná konkrétní skutečnost, která by nasvědčovala účelovému přihlášení k trvalému pobytu byť jen u některého z voličů. Krajskému soudu je z úřední činnosti známo, že zpochybňování aktivního volebního práva prostřednictvím námitek proti trvalému pobytu voličů patřilo v letošním roce k oblíbeným námitkám navrhovatelů. Krajský soud však k této otázce ustáleně konstatuje, že ani v mediálně známých nálezech Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 59/10 a Pl. ÚS 6/2011 nebylo zpochybněno, že pro určení obce, ve které může volič realizovat své aktivní a pasivní volební právo podle § 4 odst. 1 ve spojení s § 5 odst. 1 ZVZO, je nadále určující adresa jeho evidovaného trvalého pobytu. Zjišťování materiálního občanství (faktické bydliště voliče) je jen korektivem, který má zabránit zneužití zákonem nastaveného kritéria trvalého pobytu, ale nemá být jeho nahrazením. Ve zmíněných případech, ve kterých Ústavní soud korektiv materiálního občanství aplikoval, byly přitom řešeny mimořádně excesivní situace, kdy se v malé obci přihlásilo bezprostředně před konáním voleb k trvalému pobytu více občanů, čímž se podstatně zvýšil počet voličů s aktivním volebním právem v této obci (v případě posuzovaném v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 59/10 došlo ke zvýšení voličů s aktivním volebním právem ze 161 na 228, přičemž podle návrhu žádný z objektů, do kterého se občané nově přihlásili, nebyl určen pro bydlení, v případě posuzovaném v Pl. ÚS 6/11 se pak jednalo navíc o situaci, kdy se „noví voliči“ přihlásili k trvalému pobytu na jednu adresu spjatou s vlastnickými či závazkovými právy voleného kandidáta). Ke zpochybnění aktivního volebního práva s poukazem na účelové přihlášení k trvalému pobytu v příslušné obci je tedy zapotřebí, aby navrhovatel již v rovině skutkových tvrzení předložil soudu takové konkrétní skutečnosti, které by při jejich prokázání odůvodňovaly závěr, že se při přihlášení konkrétních osob k trvalému pobytu jednalo vskutku o záměr za účelem ovlivnění výsledků voleb. Nic takového se z návrhu nepodává, neboť navrhovatel se omezil pouze na uvedení časového období, ve kterém se uvedený počet osob přihlásil k trvalému pobytu v městském obvodu Ostrava –

Jih s tím, že má „důvodné pochybnosti, že se tak dělo účelově“, což je zcela nedostatečné. V řízení o neplatnosti hlasování není na soudu, aby chybějící tvrzení nahrazoval vlastní pátrací činností a bez příslušných konkrétních návrhů a poznatků dokonce prověřoval z moci úřední okolnosti, za kterých si sporní voliči v rozhodném období změnili údaj o trvalém pobytu na některou z adres v městském obvodu Ostrava - Jih. Nad rámec uvedeného krajský soud dodává, že podle návrhu získal navrhovatel informace o přihlašování voličů k trvalému pobytu dotazem na příslušný matriční úřad postupem podle zákona číslo 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“), což nasvědčuje spíše tomu, že žádné konkrétní skutečnosti ohledně účelového přihlašování voličů k trvalému pobytu k dispozici nemá a v jeho postupu se spíše zračí snaha dosáhnout neplatnosti hlasování z jakéhokoliv důvodu.

11. Ani ve zbývajících částech nepřekročila tvrzení navrhovatelů rovinu pouhých náznaků, spekulací a domněnek. To platí jak pro údaj, že policie prověřuje „kupčení s hlasy“ bez uvedení konkrétních skutečností, v jakém konkrétním jednání toto „kupčení“ spočívalo a jak se projevilo ve výsledku voleb či hlasování, taktéž pro domněnky ohledně „nestandardně vysokého“ počtu neodevzdaných obálek (podle navrhovatelů nebylo odevzdáno 137 z celkové počtu 24 241 vydaných obálek, což činí cca 0,5 %), jakož i ohledně rozdílných volebních výsledků stran při jejich umístění na rozdílných stranách hlasovacích lístků při porovnání voleb do Zastupitelstva Statutárního města Ostravy na straně jedné a městského obvodu Ostrava – Jih na straně druhé. Ani zde nebyli navrhovatelé schopni předložit krajskému soudu konkrétní tvrzení či důkazy a domnělá porušení zákona dovozují toliko ze statistických údajů. Ty by mohly být relevantní pouze v případě, pokud by z nich vyplývalo, že některý údaj o volebních výsledcích výrazně vybočuje při porovnání s výsledky v ostatních okrscích či obvodech, což se v posuzované věci nestalo. Pouhé rozdíly v celkových výsledcích voleb do zastupitelstva města a městského obvodu (v rozsahu maximálně 4 procentních bodů), byť ve stejném volebním obvodu, takovou významnou indicii, která by byla pro soud důvodem pro přepočítávání hlasů, natož pro vyslovení neplatnosti hlasování, nepředstavují. Právě na problematice „otáčení hlasovacích lístků“ je patrný rozdíl mezi návrhem projednávaným v této věci a například návrhem na neplatnost volby kandidáta ve volbách do Parlamentu České republiky, projednávaným u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. Vol 58/2017 (který se týkal nezapočítávání preferenčních hlasů ze zadní strany hlasovacího lístku). Ve věci posuzované Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. Vol 58/2017 byl navrhovatel schopen již v rámci vylíčení rozhodujících skutečností identifikovat konkrétní volební vady, ke kterým došlo (nezapočítání jeho preferenčního hlasu v příslušném volebním okrsku a preferenčních hlasů některých dalších osob v jiných konkrétně označených volebních okrscích) a také jím uváděná statistická data (žádný preferenční hlas pro jakéhokoliv ze 4 kandidátů s čísly 31 až 34 umístěných na zadní straně hlasovacího lístku v 905 volebních okrscích, oproti 6,4 % preferenčních hlasů pro kandidáta číslo 31 téže volební strany v ostatních 1 142 volebních okrscích) představovala mnohem závažnější indicie o volebních vadách při sčítání hlasů, pro které Nejvyšší správní soud zcela správně přistoupil k jejich ověření a následně také k přepočítání hlasů. V této souvislosti nelze opomenout ještě jednu skutečnost. Podle § 17 odst. 2 ZVZO byla každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby (t.j. včetně ČSSD, za kterou většina navrhovatelů podle její kandidátní listiny kandidovala) oprávněna do každé okrskové volební komise delegovat svého člena a náhradníka. Pokud by tito delegovaní členové měli jakékoliv pochyby

Shodu s prvopisem potvrzuje

o korektnosti sčítání hlasů v namítaném smyslu, lze důvodně očekávat, že by tyto výhrady uplatnili např. formou odepření podpisu zápisu o průběhu a výsledku hlasování ve smyslu ustanovení § 42 odst. 1 ZVZO s uvedením důvodů tohoto odepření. Krajskému soudu je přitom z úřední činnosti známo, že právě z okrskových volebních komisí často přicházejí zásadní podněty a poznatky o konkrétních vadách, ke kterým došlo právě ve fázi sčítání hlasů. Nic takového však navrhovatelé ani netvrdí. Pokud by krajský soud přesto přistoupil na základě jimi formulovaných domněnek k přepočítávání hlasů, pak by již vskutku nahrazoval činnost volebních orgánů, která mu pouze na základě pouhých spekulativně formulovaných námitek nepřísluší (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2006, čj. Vol 82/2006-51).

12. Krajský soud uzavírá, že navrhovatelé nepředložili dostatečná tvrzení a důkazy o volebních vadách a jejich vlivu na neplatnost voleb či hlasování, proto nemohlo dojít k vyvrácení domněnky o jejich platnosti. Krajský soud připomíná, že jde o náležitosti návrhu, jež spadají plně do dispozitivního práva navrhovatele a jako takové nemohou a ani nesmí být nahrazovány činností soudu.
13. Proto krajský soud návrh navrhovatelů zamítl.
14. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Toto usnesení nabývá právní moci vyvěšením na úřední desku soudu (§ 93 odst. 5 věta druhá s. ř. s.).

Ostrava 6. 11. 2018

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu

